

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2022-03-10

Diarienummer 1507/21

Handläggare

Kristina Linderberg

Telefon: 031-368 06 21

E-post: kristina.linderberg@stadshuset.goteborg.se

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL18

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

1. Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda, OPF-KL18 med tillhörande förtydligande i enlighet med bilagorna 4 och 5 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, antas och gäller från och med den 1 januari 2023.
2. Bestämmelser för förtroendevalda gällande omställningsstöd och pension till förtroendevalda OPF-KL14, kommunfullmäktige 9 oktober 2014 §17, upphör att gälla den 31 december 2022.
3. Kommunstyrelsen utgör pensionsmyndighet i Göteborgs Stad med uppdrag att tolka och tillämpa pensionsbestämmelserna.
4. Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar OPF-KL18 i enlighet med bilaga 6 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande antas och gäller från och med den 1 januari 2023.
5. Tidigare beslut om Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar OPF-KL (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda), kommunstyrelsen 2018-09-19 §715 upphör att gälla den 31 december 2022.

I kommunstyrelsen:

1. Kommunstyrelsen överlåter tillsvidare beslutanderätt i enlighet med bilaga 7 till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande. Beslut som fattas med stöd av sådan delegation ska anmälas till kommunstyrelsen.
2. Kommunstyrelsen medger tillsvidare att stadsdirektören i sin tur uppdrar åt annan anställd inom staden att besluta i stadsdirektörens ställe genom vidaredelegation. Beslut som fattas med stöd av vidaredelegation ska anmälas till stadsdirektören, som i sin tur anmäler besluten till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige i Göteborgs Stad antog den 9 oktober 2014 §17 Bestämmelser för förtroendevalda gällande omställningsstöd och pension till förtroendevalda, OPF-KL14.

Då det fanns behov av att tydliggöra den praktiska tillämpningen av OPF-KL14, togs tillämpningsanvisningar för Göteborgs Stad fram. I tillämpningsanvisningarna framgår även Göteborgs Stads lokala beslut som avviker från skrivelsen i OPF-KL14. Beslut om att anta Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar som bygger på OPF-KL14 togs av Göteborgs Stads kommunstyrelse 2018-09-19 §715.

Den 14 september 2018 antog styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) förslag till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL18). En förändring i OPF-KL18 är följsamheten till den så kallade LAS-åldern. Detta innebär att aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan erhållas som längst till den förtroendevalde uppnår LAS-åldern. Nuvarande LAS-ålder är 68 år, från och med 2023 kommer LAS-åldern att vara 69 år. I OPF-KL14 var slutåldern för dessa stöd 65 år.

En nyhet i OPF-KL18 är familjeskyddet, som ersätter tidigare efterlevandepension enligt PBF-KL (Pensionsbestämmelser och omställningsstöd för förtroendevalda inom kommun och landsting) som gällde i avvaktan på att det nya familjeskyddet skulle utarbetas. Familjeskyddet överensstämmer till största del med det familjeskydd som gäller för anställda inom kommun och region enligt AKAP-KL (Avgiftsbestämd kollektivavtalad pension för kommun och landstingsanställda).

Då OPF-KL18 innehåller nyheter och förändringar utifrån OPF-KL14 har stadsledningskontoret uppmärksammat behovet av att dels anta den senaste versionen av OPF-KL, dels uppdatera tillämpningsanvisningarna utifrån de förändringar som OPF-KL18 innehåller.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension, då OPF-KL18 avseende förtroendevaldas ålderspension är avgiftsbestämd och omfattar även fritidspolitiker. Detta är ingen förändring utifrån bestämmelserna i OPF-KL14.

Familjeskyddet som är nytt i OPF-KL18 ersätter tidigare bestämmelser om efterlevandepension enligt PBF (Bestämmelser om pension och avgångsersättning för förtroendevalda). Familjeskyddet gäller vid förtroendevalds dödsfall med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och beräknas inte få någon ekonomisk påverkan för Göteborgs Stad, då efterlevandepensionen enligt PBF fanns i OPF-KL14 i väntan på att familjeskyddet skulle utarbetas.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

Stadsledningskontoret har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån dessa dimensioner.

Bilagor

1. Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL14)
2. Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar (OPF-KL14)
3. Sammanfattning ändringar i OPF-KL18 i jämförelse med OPF-KL14
4. Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)
5. Vissa förtydligande till OPF-KL
6. Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar (OPF-KL18)
7. Förslag till justering i kommunstyrelsens delegationsordning
8. Protokollsutdrag från arvodesberedningen 2022-02-25 §4

Ärendet

Kommunfullmäktige i Göteborgs Stad antog den 9 oktober 2014 §17 Bestämmelser för förtroendevalda gällande omställningsstöd och pension till förtroendevalda, OPF-KL14.

Då det fanns behov av att tydliggöra den praktiska tillämpningen av OPF-KL14, togs tillämpningsanvisningar för Göteborgs Stad fram. I tillämpningsanvisningarna framgår även Göteborgs Stads lokala beslut som avviker från skrivelsen i OPF-KL14. Beslut om att anta tillämpningsanvisningar som bygger på OPF-KL14 togs av Göteborgs Stads kommunstyrelse 2018-09-19 §715.

Den 14 september 2018 antog styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) förslag till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL18). Då OPF-KL18 bland annat innehåller bestämmelser om familjeskydd som saknades i OPF-KL14 har stadsledningskontoret uppmärksammat behovet av att dels anta den senaste versionen av OPF-KL, dels uppdatera tillämpningsanvisningarna utifrån de förändringar som OPF-KL18 innehåller.

Beskrivning av ärendet

Styrelsen för Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) har den 14 september 2018 antagit förslag till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda (OPF-KL18).

OPF-KL18 omfattar reviderade bestämmelser för förtroendevalda gällande omställning, pension och familjeskydd. Utgångspunkten för OPF-KL18 har varit det nu gällande OPF-KL14, som antogs av SKL:s styrelse den 20 oktober 2013. OPF-KL14 antogs av kommunfullmäktige i Göteborgs Stad den 9 oktober 2014 §17.

OPF-KL14 innebar en anpassning för förtroendevaldas pensionsvillkor och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommun, region och anställda på arbetsmarknaden i övrigt. Utgångspunkter vid utformningen av OPF-KL14 är livsinkomstprincipen och arbetslinjen. Bestämmelserna ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag. OPF-KL18 innebär ingen förändring i dessa delar, utan är endast en revidering av OPF-KL14.

OPF-KL18 är utformat för tillämpning hos respektive kommun och region. För att äga giltighet krävs ett lokalt antagande av bestämmelserna. Till OPF-KL14 fanns en bilaga med bland annat information om uppräknade pensionsbehållningen. Denna bilaga gäller även OPF-KL18.

OPF-KL18 gäller för förtroendevalda i Göteborgs Stad som tidigare omfattats av OPF-KL14 och som inte avgått 2022-12-31 eller tidigare. Förtroendevalda som avgår 2022-12-31 eller tidigare omfattas av bestämmelserna i OPF-KL14. Förtroendevald som tillträder vid valet 2022 och som tidigare inte omfattas av PBF eller PRF eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda omfattas av OPF-KL18.

OPF-KL18 är indelat i fyra kapitel; inledande bestämmelser, omställningsstöd, pensionsbestämmelser och familjeskydd.

Bestämmelserna om omställningsstöd, ålderspension (som även inkluderar sjukpension och efterlevandeskydd) samt familjeskydd gäller förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid (minst 40 %).

Förtroendevalda med lägre grad av uppdrag så kallade fritidspolitiker omfattas endast av ålderspensionen med tillhörande efterlevandeskydd. Styrelseledamöter i kommunala bolag omfattades inte av OPF-KL14 och inte heller av OPF-KL18.

En nyhet i OPF-KL18 är familjeskyddet, som ersätter tidigare efterlevandepension enligt PBF-KL (Pensionsbestämmelser och omställningsstöd för förtroendevalda inom kommun och landsting) som gällde i avvaktan på att det nya familjeskyddet skulle utarbetas. Familjeskyddet överensstämmer till största del med det familjeskydd som gäller för anställda inom kommun och region enligt tjänstepensionsavtalet AKAP-KL (Avgiftsbestämd kollektivavtalad pension för kommun och landstingsanställda).

En annan förändring i OPF-KL18 är följsamheten till den så kallade LAS-åldern. Detta innebär att aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan erhållas som längst till den förtroendevalde uppnår LAS-åldern. Nuvarande LAS-ålder är 68 år, från och med 2023 kommer LAS-åldern att vara 69 år. I OPF-KL14 var slutåldern för dessa stöd 65 år.

Nedan följer en jämförelse och beskrivning av i bestämmelserna i OPF-KL18 i förhållande till OPF-KL14.

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

I anslutning till att OPF-KL18 antas ska en pensionsmyndighet utses.

Pensionsmyndighetens uppgift är att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KL18. Detta är ingen ändring i jämförelse med OPF-KL14. I samband med att Göteborgs Stad antog OPF-KL14 utsågs kommunstyrelsen i Göteborgs Stad som pensionsmyndighet.

Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

Bestämmelser om de olika omställningsstöden gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Omställningsstöd avser i första hand att öka möjligheterna för en förtroendevald att röra sig mellan arbetsliv och uppdragstid. Omställningsstöden ska kunna kombineras med lämpliga aktiva insatser för förtroendevald efter individuell prövning. Huvudprincipen är att samtliga omställningsstöd ska ses som tidsbegränsade stöd.

Bestämmelser om omställningsstöd består av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Förtroendevald som lämnar sina uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder har möjlighet till aktiva omställningsinsatser. LAS-åldern är idag 68 år. Från och med 1 januari 2023 är LAS-åldern 69. Följsamhet till LAS-åldern ersätter tidigare ålder 65 år i OPF-KL14.

En annan förändring som är gjord i OPF-KL18 att förtroendevald har möjlighet till aktiva omställningsinsatser till skillnad från OPF-KL14 där den förtroendevalda har rätt till aktiva omställningsinsatser.

§§ 4–5 Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges som längst till förtroendevald som uppnår i 32 a § LAS angiven ålder enligt OPF-KL18. I OPF-KL14 var slutåldern för utbetalning till månaden innan 65 år.

Vid beräkning av omställningsstöd används det genomsnittliga månadsarvodet gånger 12 under det senaste året enligt OPF-KL18. Beräkningen i OPF-KL14 grundades på årsarvode året före avgångstidpunkt.

Rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd var från och med 61 års ålder i OPF-KL 14. I OPF-KL18 följer rätten till förlängt ekonomiskt omställningsstöd den tidigaste uttagsålder för allmän pension. Lägsta ålder för uttag av allmän pension är idag 62 år. Från och med 2023 ändras lägsta åldern för uttag av allmän pension till 63 år.

Rätten till ekonomiskt och förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör enligt OPF-KL14 när förtroendevald på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt 40 procent av heltid hos kommunen, regionen eller får nytt uppdrag i Riksdagen eller regeringen. I OPF-KL18 är även kommunalförbund tillagt i denna lydelse.

Kapitel 3 Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna i OPF-KL18 motsvarar i stora delar tjänstepensionsavtalet AKAP-KL (Avgiftsbestämd Kollektivavtalad Pension) som gäller för medarbetare inom kommun och region födda 1986 och senare. På grund av de begränsningar som finns enligt inkomstskattelagen kan förtroendevald inte välja en placering av pensionsavgiften till en tjänstepensionsförsäkring. Pensionsavgiften förvaltas hos Göteborgs Stad. Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och är i procent utifrån den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst såsom årsarvoden.

Ingen samordning görs med andra pensionssystem avseende ålderspension. Pensionsbestämmelserna innehåller bestämmelser om avgiftsbestämd ålderspension, sjukpension samt efterlevandeskydd.

§ 5 Pensionsavgifter

Om pensionsavgiften understiger 3 % av årets inkomstbasbelopp betalas beloppet ut till den förtroendevalda som ersättning som inte är pensionsgrundande enligt OPF-KL18. I OPF-KL14 var denna nivå 1,5% av inkomstbasbeloppet.

Enligt OPF-KL18 utbetalas inte pensionsavgift som understiger 200 kronor per kalenderår. Från och med år 2019 uppräknas nivån årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet. 2021 års nivå är 211 kronor. Någon lägsta nivå finns inte i OPF-KL14.

§ 10 Sjukpension

Beräkning av nivån på sjukpension baseras på genomsnittligt månadsarvode som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv det senaste året enligt OPF-KL18 till skillnad från OPF-KL14 där sjukpensionen beräknas på pensionsgrundande inkomst som den förtroendevalda hade året före den tidpunkt då sjukersättning eller aktivitetsersättning beviljades.

§ 11 Efterlevandeskydd

Kvarstående pensionsbehållning som utbetalas till efterlevande vid den förtroendevalda dödsfall utbetalas under 5 år. I OPF-KL14 utbetalades efterlevandeskyddet maximalt under 20 år efter att den förtroendevalds ålderspensionen börjat att utbetalas.

Efterlevandeskydd som utbetalas till den förtroendevaldas barn utbetalas oavsett barnets ålder. I OPF-KL14 gällde efterlevandeskyddet till den förtroendevaldas barn under 20 års ålder.

Kapitel 4 Familjeskydd

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall är helt nytt i förhållande till OPF-KL14.

Familjeskyddet ersätter tidigare efterlevandepension enligt PBF-KL

(Pensionsbestämmelser och omställningsstöd för förtroendevalda inom kommun och landsting) som gällde i avvaktan på att det nya familjeskyddet skulle utarbetas.

Familjeskyddet överensstämmer till största delen med familjeskyddet som gäller för anställda inom kommun och region som finns i tjänstepensionsavtalet AKAP-KL.

Familjeskyddet gäller förtroendevald med uppdrag om minst 40 procent. Familjeskyddet riktar sig till efterlevande vuxen och barn upp till 18 år. Familjeskydd gäller förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid.

§§ 1–2 Tillämpningsområde och rätt till familjeskydd

Gäller förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid om minst 40 procent. Efterlevande vuxen och barn har rätt till familjeskydd vid den förtroendevaldas dödsfall.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

Familjeskyddet gäller även om den förtroendevalda erhöll sjukpension vid dödsfallet. Om den förtroendevalda har frånträtt/befriats från sina uppdrag och avlider inom sex månader innehåller familjeskyddet ett efterskydd. Familjeskyddet gäller inte om den förtroendevalda genom anställning eller uppdrag har motsvarande skydd för efterlevande.

§§ 4–6 Familjeskydd till efterlevande vuxen och barn

Familjeskyddet till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make, maka, sambo och registrerad partner. Det månatliga förmånsbeloppet utbetalas under fem år.

Månadsbeloppet som utbetalas är 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. 1,1 inkomstbasbelopp motsvarar 78 100 kronor år 2022, vilket är ett månatligt belopp på cirka 6 508 kronor.

Familjeskydd till den förtroendevaldes arvsberättigade barn utbetalas till och med månaden innan barnet fyller arton år. Om barnet studerar och är berättigad till barnpension enligt Socialförsäkringsbalken (SFB), utbetalas familjeskyddet som längst till och med juni månad det år barnet fyller 20 år.

Beloppet som utbetalas till efterlevande barn är 0,5 inkomstbasbelopp per barn delat med tolv. 0,5 inkomstbasbelopp motsvarar 35 500 kronor år 2022, vilket är ett månatligt belopp på cirka 2 958 kronor. Den sammanlagda månatliga förmånen för samtliga barn är maximalt 1,5 inkomstbasbelopp delat med tolv.

Under utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen och barn sker en årlig uppräknings med förändringen av prisbasbeloppet.

§8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet utbetalas månadsvis till efterlevande senast tre månader efter det att fullständigt underlag för utbetalningen inkommit till kommunen. För bedömning av rätt till förmånen ska den som begär anspråk på förmånen lämna de uppgifter som pensionsmyndighet begär och låta denna inhämta uppgifter om den förtroendevaldes nuvarande och tidigare arbetsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om för högt familjeskydd utbetalas på grund av att efterlevande lämnat oriktiga uppgifter, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller återkrävas. Detta gäller om efterlevande insett eller bort insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta om att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd om han eller hon uppsåtligt har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket Försäkringsavtalslagen (FAL).

Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar

Tillämpningsanvisningar togs fram i Göteborgs Stad då det fanns behov av att tydliggöra den praktiska tillämpningen av OPF-KL14. Tillämpningsanvisningar innehåller även lokala beslut som kompletterar OPF-KL14. Detta behov kvarstår även vid det nya OPF-KL18. Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar OPF-KL18 utgångspunkt är nu gällande tillämpningsanvisningar som antogs av Göteborgs Stad kommunstyrelse 2018-09-19 §715. Ändringar i tillämpningsanvisningarna följer de nya bestämmelserna i OPF-KL18 som redovisats enligt ovan.

Göteborgs Stads lokala beslut som fanns med i tidigare tillämpningsanvisning är oförändrade i de nya tillämpningsanvisningarna. Göteborgs Stads lokala avvikelser utifrån tillämpningsanvisningarna redovisas nedan:

- Har den förtroendevalda möjligheten att gå tillbaka till ordinarie arbete på grund av det finns en pågående tjänstledighet från ordinarie anställning upphör rätten till aktiva omställningsinsatser enligt tillämpningsanvisningar i Göteborgs Stad.
- Beslut om kostnadsnivån för aktiva omställningsinsatser tas av respektive kommun och region. Kostnad för aktiva omställningsinsatser i Göteborgs Stad får uppgå till maximalt ett prisbasbelopp. Ett prisbasbelopp motsvarar 48 300 kronor i 2022 års nivå.
- De ekonomiska omställningsstöden ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster år ett och framåt. Det innebär att omställningsstöden ska reduceras med den ersättning som förtroendevald uppbär på grund av anställning, uppdrag eller härmed jämförlig inkomst. Beslut om samordning år ett skiljer sig mot SKL:s förslag till OPF-KL där samordning ska ske först år två. Dessutom ska ett prisbasbelopp från samordning år två och tre enligt OPF-KL undantas. Göteborgs Stad undantar inte ett prisbasbelopp, utan samordning sker från första kronan.
- Om den förtroendevalde börjar att vara verksam i eget eller närståendes bolag ska det ekonomiska och förlängda ekonomiska omställningsstödet reduceras med 50 procent under resterande period som omställningsstödet ska utgå. Detta gäller oberoende av om, eller hur, eventuell ersättning uppbärs enligt Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar.

- Rätten till omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalda själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete. Enligt Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar följs detta upp genom att den förtroendevalda ska lämna en aktivitetsrapport till HR-direktören en gång per kvartal.

Stadsledningskontorets bedömning

Kommunfullmäktige i Göteborgs Stad antog den 9 oktober 2014 OPF-KL14. SKL:s styrelse antog OPF-KL18 den 14 september 2018 förslag till reviderade bestämmelser om omställningsstöd och pension till förtroendevalda. OPF-KL18 innehåller nyheter såsom familjeskyddet och förändringar exempelvis följsamhet till den så kallade LAS-åldern till skillnad från OPF-KL14. Stadsledningskontoret har därför uppmärksammat behovet av att dels anta den senaste versionen av OPF-KL, dels uppdatera tillämpningsanvisningarna utifrån de förändringar som OPF-KL18 innehåller.

Stadsledningskontoret har stämt av förslaget med arvodesberedningen 2022-02-25.

Nedan följer stadsledningskontorets kommentar till arvodesberedningens synpunkter:

I förslaget till tillämpningsanvisningar i kapitel 1 Inledande bestämmelser har texten utifrån arvodesberedningens synpunkter kompletterats med ”*Kommunstyrelsen delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott som, efter beredning i arvodesberedningen, fattar beslut om tolkning och tillämpning i rörande bestämmelser i enskilda fall*”.

Samordningsreglerna avseende ekonomiskt omställningsstöd för förtroendevald beslutades av kommunfullmäktige (2014-10-09 §17) i samband med att OPF-KL14 antogs. Göteborgs Stads förvaltningsdirektörer och vd för våra bolag har samordning vid utbetalning av avgångsvederlag avseende inkomster från annan anställning eller egen verksamhet i enskild firma eller annan bolagsform. Samordning sker även om lön eller arvode för utfört arbete utbetalas till företaget och inte som lön till arbetstagaren.

Frågan om det finns någon risk för jäv, så är förslaget att OPF-KL18 och tillhörande tillämpningsanvisningar antas framåtriktat för de som kommer att vara förtroendevalda under nästa mandatperiod. Förtroendevald som avgår i samband med valet hösten 2022 omfattas av nuvarande avtal OPF-14 och tillhörande tillämpningsanvisningar.

Tina Liljedahl Scheel

HR direktör

Eva Hessman

Stadsdirektör

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) – 2013-10-20

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen eller landstinget/regionen på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna tillämpas på förtroendevald som väljs för första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

En *pensionsmyndighet* ska finnas. Med pensionsmyndighet avses den nämnd som enligt fullmäktiges beslut har i uppdrag att tolka och tillämpa dessa bestämmelser.

§ 2 Stöd för återgång till arbete

Ett omställningsstöd bör i första hand ses som ett tidbegränsat omställningsstöd och kunna kombineras med aktiva omställningsinsatser för förtroendevald som så önskar, i syfte att underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag.

Omställningsstöden ska stödja och hjälpa en förtroendevald i hans eller hennes omställning till ett nytt arbete. Det förutsätts att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

Omställningsstöd för förtroendevalda

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Rätt till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte fyllt 65 år när han eller hon lämnar sitt uppdrag.

Respektive kommun och landsting/region har att utifrån den förtroendevaldes förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på

arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

Det innebär att omställningsinsatsernas omfattning och innehåll skiljer sig åt mellan olika individer.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd på 3 månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent under de två första åren och med 60 procent under år tre. Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes årsarvode året före avgångstidpunkten.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen eller landstinget/regionen som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde fyller 65 år.

För att uppbära ekonomiskt omställningsstöd krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning.

Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen eller landstinget/regionen, eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald tidigast från 61 års ålder och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan

utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde fyller 65 år.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen eller landstinget/regionen efter årsvis ansökan från den förtroendevalde. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd motsvarar 60 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten.

För att uppbära förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd ska samordnas med förvärvsinkomster.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen eller landstinget/regionen, eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen.

§ 6 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Förtroendevald är skyldig att underkasta sig de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som fullmäktige beslutar.

§ 7 Samordning

Omställningsersättningarna enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges.

8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde bör få omställningsstöd utbetalad tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 9 Uppgiftsskyldighet och återbetalning av omställningsstöd

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har förtroendevald erhållit omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd obehörigen eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas.

Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från efterkrav.

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen eller landstinget/regionen.

Pensionsbestämmelserna tillämpas på förtroendevald som väljs för första gången i samband med valet 2014 eller senare, eller som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas på förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av uppdrag har rätt till egenpension på grund av anställning, har rätt till egenpensionsförmåner enligt PBF, PRF-KL eller annat uppdrag eller uppnått 67 års ålder. Med ”rätt till egenpension” inbegrips att den förtroendevalde skulle kunnat få rätt till egenpension om ansökan härom ingivits.

Fullmäktige kan för särskilt fall besluta att pensionsbestämmelserna ska gälla och fastställa de villkor i fråga om pensionsrättens omfattning m.m. som kan finnas motiverade.

En *pensionsmyndighet* ska finnas. Med pensionsmyndighet avses den nämnd som enligt fullmäktiges beslut har i uppdrag att tolka och tillämpa pensionsbestämmelserna.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd ålderspension
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd
- d. familjeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd ålderspension enligt §§ 4 – 9 i pensionsbestämmelserna.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten beräknas per kalenderår och utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och som under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall, arbetskada eller ledighet enligt föräldraledighetslagen (FörL), och på grund av sådan ledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 30 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har fyllt i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 4,5 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 9 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under

tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, landstinget/regionen endast om den för kalenderåret är högre än 1,5 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen och landstinget/regionen ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun eller landsting/region, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun eller landsting/region.

Pensionsbehållningen innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd enligt § 11.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes avgiftsbestämda pension, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, dvs pensionsbehållningen enligt § 6, sker månadsvis och tidigast från den tidpunkt den förtroendevalde kan få allmän pension utbetalad, och i övrigt enligt överenskommelse mellan den förtroendevalde och fullmäktige.

Ansökan om avgiftsbestämd ålderspension ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Avgiftsbestämd ålderspension kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning av pensionsavgift. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken och som en följd härav med stöd av 4 kap. 9 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på den pensionsgrundande inkomsten enligt § 4 som den förtroendevalde hade året före den tidpunkt då sjuk- eller aktivitetsersättning beviljades.

Sjukpensionen motsvarar den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension betalas ut under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Fullmäktige kan för särskilt fall besluta att sjukpension ska fortsätta att betalas ut, dock inte för längre tid än då sjuk- och aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken kan lämnas.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras enligt de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd för avgiftsbestämd ålderspension, enligt § 6, innebär att pension betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Vid dödsfall innan avgiftsbestämd ålderspensionen börjat utbetalas till förtroendevald utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Vid dödsfall efter det att livsvarig avgiftsbestämd ålderspension har börjat utbetalas till den förtroendevalde fortsätter utbetalningarna som ett efterlevandeskydd till efterlevande under maximalt 20 år efter det att ålderspensionen börjat utbetalas.

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till efterlevande barn eller adoptivbarn, dock som längst till och med månaden innan barnet fyller 20 år.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan förmånsberättigade barn.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

Familjeskydd betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid. (Bestämmelser om familjeskydd utarbetas senare efter det att pågående avtalsförhandlingar om AKAP-KL avslutats.)

§ 13 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal.

§ 14 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Förtroendevald är skyldig att underkasta sig de ändringar av och de tillägg till pensionsbestämmelserna som fullmäktige beslutar.

§ 15 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun och landsting/region.

§ 16 Ansökan om och utbetalning av sjukpension, efterlevandeskydd och familjeskydd

Utbetalning av sjukpension, efterlevandeskydd och familjeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension, efterlevandeskydd och familjeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få pension utbetalad tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 17 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension, efterlevandeskydd och familjeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

**Göteborgs
Stad**

**TILLÄMPNINGSANVISNING OPF-KL
(BESTÄMMELSER OM OMSTÄLLNINGSSTÖD
OCH PENSION FÖR FÖRTROENDEVALDA)**

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

ALLMÄNT OM OPF-KL	3
OPF-KL BESTÄMMELSER OM OMSTÄLLNINGSSSTÖD	4
<i>Aktiva omställningsinsatser</i>	4
Ansökan om aktiva omställningsinsatser	4
Verkställighet	4
<i>Ekonomiskt omställningsstöd</i>	5
Ansökan och verkställighet, ekonomiskt omställningsstöd.....	5
<i>Förlängt ekonomiskt omställningsstöd</i>	5
Ansökan och verkställighet, förlängt ekonomiskt omställningsstöd.....	5
Samordning med förvärvsinkomst	6
Aktivitetsrapport och uppgiftsskyldighet mm	6
Kostnadsfördelning	6
PENSIONSBESTÄMMELSER	7
Pensionsgrundande inkomst.....	7
Pensionsavgifter och pensionsbehållning	7
Ansökan och utbetalning av avgiftsbestämd ålderspensions/pensionsbehållning	8
Sjukpension	8
Ansökan om sjukpension	8
Efterlevandeskydd.....	8
Ansökan om efterlevandeskydd.....	9
Familjeskydd	9
Ansökan om familjeskydd	9
Uppgiftsskyldighet.....	10

ALLMÄNT OM OPF-KL

Kommunfullmäktige i Göteborgs Stad har 2014-10-09 § 17 antagit OPF-KL (Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda) tillsammans med bilaga och kommentarer. **Kommunstyrelsen är pensionsmyndighet för förtroendevalda i Göteborgs stad och har till uppgift att tolka och tillämpa OPF-KL:s bestämmelser.**

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL) behöver i vissa delar förtydligas med lokala tillämpningsanvisningar.

OPF-KL är utformat för att kunna tillämpas på förtroendevalda som nytilträde ett (eller flera) uppdrag efter valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller i vissa delar även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte har omfattats av PBF, PRF-KL eller andra pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Bestämmelser om omställningsstöd och pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommun eller landsting/region, på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid, om inte annat anges i OPF-KL. Att betydande del av heltid anges till 40 procent är en uttolkning av kommunallagen.

Betydande del av heltid motsvarar i procent av grundarvodet för heltidssysselsatt förtroendevald. *Se praktiska anvisningar och arvodesbestämmelser för förtroendevalda i Göteborgs stad.* Heltidsförtroendevalda är kommunalråd, biträdande kommunalråd, eller annan förtroendevald som kommunfullmäktige beslutar ska anses vara förtroendevald med heltidsuppdrag.

Bestämmelserna ska underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag och därmed har bestämmelserna i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner, landsting och regioner, liksom för anställda på arbetsmarknaden i övrigt.

Bestämmelserna gäller *inte* för förtroendevald som omfattas av PBF eller PRF-G. För dessa förtroendevalda fortsätter PBF eller PRF-G att gälla. Detta gäller enligt huvudregeln även om den förtroendevalde senare tillträder ett nytt uppdrag hos Göteborgs stad.

Styrelseledamöter i kommunala aktieföretag omfattas inte av OPF-KL i någon del. Om avvikelser görs bör det beaktas att aktieföretagslagen och kommunallagen utgör två helt separerade regelverk och att pensionsmyndighetens verksamhet inte omfattar annat än uppdrag i kommun eller landsting/region.

OPF-KL BESTÄMMELSER OM OMSTÄLLNINGSSSTÖD

AKTIVA OMSTÄLLNINGSSINSATSER

Förtroendevald som haft ett eller flera uppdrag på sammanlagt minst 40 procent av en heltid och som lämnat sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid i Göteborgs stad har rätt till aktiva omställningsinsatser. Har den förtroendevalda möjligheten att gå tillbaka till ordinarie arbete på grund av det finns en pågående tjänstledighet från ordinarie anställning upphör rätten till aktiva omställningsinsatser.

Personen får inte ha fyllt 65 år när han/hon lämnar sitt/sina uppdrag.

Kostnaden för insatsen kan få uppgå till maximalt 1 prisbasbelopp.

ANSÖKAN OM AKTIVA OMSTÄLLNINGSSINSATSER

Förtroendevald kan ansöka om aktiva omställningsinsatser när villkoren i OPF-KL är uppfyllda. Ansökan ska lämnas skriftligt senast tre månader efter avgången från uppdraget. Den förtroendevalde anger själv, i den mån det är möjligt, vilken typ av aktiv omställningsinsats som önskas och ungefärlig kostnad för denna.

Blankett för ansökan finns hos förvaltningsstaben på stadsledningskontoret.

VERKSTÄLLIGHET

Beslut om aktiv omställningsinsats sker efter övervägande i varje enskilt fall, med beaktande av den förtroendevaldes individuella förutsättningar och behov.

Göteborgs Stad kan komma att anlita Omställningsfonden i syfte att coacha och stärka förtroendevald mot arbetsmarknaden. Omställningsfonden (KOM-KL) är befintligt omställningsavtal som finns inom kommun och landstingssektorn.

Verkställighet efter beredning hos HR-direktören på stadsledningskontoret.

EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD

Ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent och som lämnat sitt/sina uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid hos Göteborgs stad. För varje år i uppdraget utbetalas ekonomiskt omställningsstöd i tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas som längst under tre år dock längst till och med månaden innan den förtroendevalde fyller 65 år.

Ekonomiskt omställningsstöd beräknas på årsarvodet före avgångstidpunkten. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent de två första åren och med 60 procent under år tre.

ANSÖKAN OCH VERKSTÄLLIGHET, EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD

För att få rätt till ekonomiskt omställningsstöd krävs en skriftlig ansökan senast tre månader efter avgången från uppdraget/uppdragen. Avstår förtroendevald att ansöka i samband med uppdragets upphörande kan man inte senare komma in med ansökan och bli berättigad till omställningsstöd.

Blankett för ansökan finns hos förvaltningsstaben hos stadsledningskontoret. Verkställighet efter beredning hos HR-direktören på stadsledningskontoret.

FÖRLÄNGT EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid hos Göteborgs stad. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan sökas av och utges till förtroendevald som fyllt 61 år när han eller hon lämnat sitt (sina) uppdrag och i direkt anslutning och har fått ekonomiskt omställningsstöd utbetalt från avgångstidpunkten. Utbetalas ett år i taget dock längst till 65 år.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd beräknas på årsarvodet före avgångstidpunkten. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 60 procent.

ANSÖKAN OCH VERKSTÄLLIGHET, FÖRLÄNGT EKONOMISKT OMSTÄLLNINGSSTÖD

För att få rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd krävs en skriftlig ansökan senast tre månader efter avgången från uppdraget/uppdragen. Avstår förtroendevald att ansöka i samband med uppdragets upphörande kan man inte senare komma in med ansökan och bli

berättigad till omställningsstöd.

Ansökan om förlängt ekonomiskt omställningsstöd ska göras årligen. Blankett för ansökan finns hos förvaltningsstaben hos stadsledningskontoret. Verkställighet efter beredning hos HR direktören på stadsledningskontoret.

SAMORDNING MED FÖRVÄRVSINKOMST

De ekonomiska omställningsstöden ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster. Det innebär att omställningsstöden ska reduceras med den ersättning som förtroendevald uppbär på grund av anställning, uppdrag eller härmed jämförlig inkomst. Den förtroendevalde är skyldig att under den tid omställningsstöd utgår hålla HR-direktören på stadsledningskontoret kontinuerligt underrättad om inkomstförhållanden som kan föranleda avräkning.

Börjar den förtroendevalde vara verksam i eget eller närståendes bolag ska omställningsstödet reduceras med 50 procent under resterande period som omställningsstödet ska utgå. Detta gäller oberoende av om, eller hur, eventuell ersättning uppbärs.

AKTIVITETSRAPPORT OCH UPPGIFTSSKYLDIGHET MM

För att uppbära de ekonomiska omställningsstöden krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning.

Den som har rätt till ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd ska lämna en aktivitetsrapport till HR-direktören en gång per kvartal. I rapporten redovisas vad den förtroendevalde gjort för att hitta egen försörjning.

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som krävs för att kunna fastställa rätten till och beräkna de olika omställningsstöden.

Rätten att erhålla de ekonomiska omställningsstöden upphör om den förtroendevalde får nytt uppdrag med sammanlagt minst 40 % hos kommun eller landsting/region eller får uppdrag i Riksdagen/regeringen.

Om inte den förtroendevalde sökt arbete i tillräcklig omfattning, inte tagit erbjudet arbete eller deltagit i planerad utbildning, kan den förtroendevalde bli skyldig att återbetala hela eller delar av de ekonomiska omställningsstöden.

KOSTNADSFÖRDELNING

Respektive nämnd kostnader som uppstår i samband med de olika omställningsinsatserna.

PENSIONSBESTÄMMELSER

Avgiftsbestämd ålderspension och efterlevandeskydd gäller för samtliga förtroendevalda, dvs även fritidspolitiker.

- Pensionen grundar sig på årliga avgifter.
- Pensionsgrundande inkomst beräknas från första kronan.
- Någon nedre åldersgräns för tillgodoräknande av pensionsavgift finns inte.
- Utbetalad ersättning för förlorad arbetsförtjänst är däremot inte pensionsgrundande till avgiftsbestämd ålderspension enligt OPF-G.

PENSIONSGRUNDANDE INKOMST

- Pensionsgrundande inkomst begränsas till 30 inkomstbasbelopp, IBB. I den pensionsgrundande inkomsten ingår den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar och vissa andra ersättningar.
- För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, som fått vidkännas avdrag från sitt arvode på grund av ledighet för t ex sjukdom, ska den pensionsgrundande inkomsten omräknas/höjas med vad som avdragits.

PENSIONSavgIFTER OCH PENSIONSBEHÅLLNING

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst. Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp. På den pensionsgrundande inkomst som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp är pensionsavgiften 30 procent. Efter det att den förtroendevalde fyllt i 32 a § LAS angiven ålder är pensionsavgiften 4,5 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten. Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och avsätts till en pensionsbehållning som förvaltas hos Göteborgs stad.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från Göteborgs stad endast om den för kalenderåret är högre än 1,5 procent av samma års inkomstbasbelopp.

Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar staden ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande.

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension kan göras tidigast från den tidpunkt då allmän pension kan utbetalas. Utbetalningstidpunkt av avgiftsbestämd ålderspension/ pensionsbehållning, kommer på så sätt att följa de eventuella ändringar som sker i lagstiftning om tidigaste uttagstidpunkt av allmän pension.

Pensionsbehållningen innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd.

Avgiftsbestämd pension betalas ut månadsvis och livslångt.

Pensionen beräknas och betalas ut av den upphandlade pensionsadministratören efter begäran från Göteborgs stad.

ANSÖKAN OCH UTBETALNING AV AVGIFTSBESTÄMD

ÅLDERSPENSIONS/PENSIONSBEHÅLLNING

Förtroendevald ska lämna skriftlig ansökan senast tre månader före önskad utbetalning. Blankett för ansökan finns hos Pensionsenheten på Intraservice.

I samband med utbetalning kan förtroendevald välja att ta bort efterlevandeskyddet.

Avgiftsbestämd ålderspension kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

SJUKPENSION

Sjukpension gäller när avgången är en följd av att den förtroendevalde har beviljats sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Sjukpensionen gäller endast för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid. Sjukpensionen motsvarar den månadsersättning som utbetalas till anställda enligt AGS-KL. Sjukpension utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget/uppdragen. Under tid med sjukpension ska Göteborgs stad fortsätta att avsätta pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension. För en förtroendevald som inte har innehaft uppdrag något helt kalenderår får pensionsmyndigheten fastställa den pensionsgrundande inkomsten, enligt § 4, som ska ligga till grund för beräkning av sjukpensionen.

Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB, upphör rätten till sjukpension.

ANSÖKAN OM SJUKPENSION

Förtroendevald ska lämna skriftlig ansökan till senast tre månader före önskad utbetalning. Blankett för ansökan finns hos Pensionsenheten på Intraservice. Till ansökan ska beslut om aktivitets- eller sjukersättning bifogas.

EFTERLEVANDESKYDD

Avgiftsbestämd ålderspension innehåller ett obligatoriskt efterlevandeskydd.

Vid förtroendevalds dödsfall betalas det sparade kapital som finns i pensionsbehållningen ut till i första hand make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn (under 20 år). Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen. Beloppets storlek bestäms av hur stor pensionsbehållningen är innan dödsfallet och om den avgiftsbestämda pensionen har börjat betalas ut till den förtroendevalde eller inte.

Om efterlevandeskyddet ska gälla innebär det att under den tid avgiftsbestämd ålderspension/pensionsbehållning utbetalas resulterar det i att den förtroendevaldes pension blir något lägre.

På grund av de begränsningar som finns enligt 57 kap. inkomstskattelagen kan efterlevandeskyddet inte tecknas i en tjänstepensionsförsäkring. Vad som avses med tjänstepensionsförsäkring framgår av 57 kap. 7 § IL. Med tjänstepensionsförsäkring avses också en pensionsförsäkring som – sedan en anställd dött – tecknats av arbetsgivaren till förmån för den anställdes efterlevande och som arbetsgivaren har åtagit sig att betala samtliga premier för.

Efterlevandeskydd beräknas och betalas ut av den upphandlade pensionsadministratören efter begäran från Göteborgs stad.

Efterlevandeskyddet kan dock utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

ANSÖKAN OM EFTERLEVANDESKYDD

Förtroendevalds efterlevande ska lämna skriftlig ansökan om efterlevandeskydd. Blankett för ansökan finns hos pensionsenheten på Intraservice

FAMILJESKYDD

Familjeskydd gäller för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och kan betalas ut till efterlevande i samband med förtroendevalds dödsfall. Reglerna för familjeskydd är ännu inte utarbetade och fastställda i OPF-KL. Därför gäller fortsättningsvis bestämmelser om efterlevandepension enligt PBF eller PRF-G.

ANSÖKAN OM FAMILJESKYDD

Förtroendevalds förmånstagare ska lämna skriftlig ansökan till pensionsenheten på Intraservice. Blankett för ansökan finns hos pensionsenheten på Intraservice.

UPPGIFTSSKYLDIGHET

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension, efterlevandeskydd och familjeskydd.

Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

	OPF-KL18	OPF-KL14
Aktiva omställningsinsatser	Gäller förtroendevald som inte uppnått LAS-åldern	Gäller förtroendevald som inte uppnått 65 år
	Möjlighet till aktiva omställningsinsatser	Rätt till aktiva omställningsinsatser
Ekonomiskt omställningsstöd	Utges som längst tills förtroendevald uppnått LAS-åldern	Utges som längst tills förtroendevald uppnått 65 år
	Upphör vid nytt uppdrag om minst 40 % i kommun, region, kommunalförbund , Riksdag eller regering. Kommunalförbund är tillagt.	Upphör vid nytt uppdrag om minst 40 % i kommun, region, Riksdag eller regering
	Beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger 12 under det senaste året	Beräknas på den förtroendevaldes årsarvode året före avgångstidpunkt
Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	Tidigast uttagsålder följer tidigast uttagsålder för allmän pension	Tidigast uttagsålder 61 år
	Utges som längst tills förtroendevald uppnått LAS-åldern	Utges som längst tills förtroendevald uppnått 65 år
	Upphör vid nytt uppdrag om minst 40 % i kommun, region, kommunalförbund , Riksdag eller regering. Kommunalförbund är tillagt.	Upphör vid nytt uppdrag om minst 40 % i kommun, region, Riksdag eller regering.
Pensionsbehållning	Pensionsavgift som understiger 3 % av inkomstbasbeloppet utbetalas som ersättning som inte är pensionsgrundande	Pensionsavgift som understiger 1,5 % av inkomstbasbeloppet utbetalas som ersättning som inte är pensionsgrundande
	Belopp under 211 kronor utbetalas inte	Saknas skrivelse om detta
Sjukpension	Beräknas på genomsnittligt månadsarvodet den förtroendevalda hade kalenderåret innan insjuknandetidpunkten gånger tolv.	Beräknas på den pensionsgrundande inkomsten som den förtroendevalda hade året före tidpunkt då sjuk- eller aktivitetsersättning beviljades.
Efterlevandeskydd	5 års utbetalningstid	Maximal utbetalningstid 20 år
	Barn oavsett ålder	Barn upp till 20 år
Familjeskydd, Nyhet i OPF-KL18	Till efterlevande vuxen utbetalas månatligen 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv.	Var inte klart i OPF-KL14
	Till efterlevande barn utbetalas 0,5 inkomstbasbelopp per barn.	Var inte klart i OPF-KL14

Förslag till bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18)

Allmänt om bestämmelserna

OPF-KL18 innehåller omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd för förtroendevalda som avses i 4 kap. § 1 kommunallagen. OPF-KL18 antas lokalt av fullmäktige inom kommun, landsting/region eller kommunalförbund.

OPF-KL18 indelas i fyra kapitel:

1. Inledande bestämmelser
 - Pensionsmyndighet
 - Ändringar av och tillägg till bestämmelserna
2. Omställningsstöd
 - Aktiva omställningsinsatser
 - Ekonomiskt omställningsstöd
 - Förlängt ekonomiskt omställningsstöd
3. Pensionsbestämmelser
 - Avgiftsbestämd pensionsbehållning
 - Sjukpension
 - Efterlevandeskydd
4. Familjeskydd

Kapitel 1

Inledande bestämmelser

§ 1 Pensionsmyndighet

I anslutning till att OPF-KL18 antas ska en pensionsmyndighet utses. Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KL18.

§ 2 Ändringar av och tillägg till bestämmelserna

Förtroendevald är skyldig att följa de ändringar av och de tillägg till dessa bestämmelser som kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet från tid till annan beslutar.

Kapitel 2

Bestämmelser om omställningsstöd för förtroendevalda

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om omställningsstöd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Omställningsstöd

Omställningsstöd syftar till att under en begränsad tid underlätta övergången till arbetslivet när en förtroendevald lämnat sitt (sina) uppdrag. Omställningsstöd kan bestå av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Omställningsstöd förutsätter att den förtroendevalde själv aktivt verkar för att få ett nytt arbete.

§ 3 Aktiva omställningsinsatser

Möjlighet till aktiva omställningsinsatser har förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag och som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdragstid och som inte uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder när han eller hon lämnar sitt (sina) uppdrag.

Respektive kommun, landsting/region och kommunalförbund har att utifrån den förtroendevaldes individuella förutsättningar ta ställning till lämpliga aktiva omställningsinsatser samt vilken kostnadsram som ska gälla. De åtgärder som erbjuds kan exempelvis, som på arbetsmarknaden i övrigt, bestå av rådgivningsinsatser och kompletterande utbildning.

§ 4 Ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid.

För varje år i uppdraget utges ett ekonomiskt omställningsstöd om tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd utges i högst tre år.

Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent under de två första åren och med 60 procent under år tre. Det ekonomiska omställningsstödet beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året.

Ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Rätten att erhålla ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen i minst motsvarande omfattning.

§ 5 Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Rätt till förlängt ekonomiskt omställningsstöd har förtroendevald som lämnat sitt (sina) uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension och endast i omedelbar anslutning till att ekonomiskt omställningsstöd enligt § 4 upphört. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan utges för ett år i taget och som längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd utges av kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet efter årsvis ansökan från den förtroendevalde.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd motsvarar 60 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten.

Rätten att erhålla förlängt ekonomiskt omställningsstöd upphör om den förtroendevalde på nytt blir innehavare av uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet, eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen.

§ 6 Samordning

Omställningsersättningarna enligt §§ 4 och 5 ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster om inte annat anges.

Det första årets utbetalning av ekonomiskt omställningsstöd samordnas inte med förvärvsinkomster. De två följande åren undantas årligen ett prisbasbelopp från samordning.

§ 7 Uppgiftsskyldighet

En förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd och förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Har förtroendevald erhållit omställningsstöd, ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd obehörigen eller med för högt belopp genom oriktiga uppgifter, underlåtenhet att fullgöra anmälningsskyldighet eller på annat sätt eller har förtroendevald i annat fall bort inse att utbetalningen var oriktig, ska det för mycket utbetalda beloppet återbetalas.

Pensionsmyndigheten kan – om särskilda skäl föreligger – besluta att helt eller delvis avstå från efterkrav.

§ 8 Ansökan om omställningsstöd

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras skriftligt enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar.

Ansökan om omställningsstöd enligt §§ 3-5 ska göras i anslutning till att den förtroendevalde lämnar/minskar sitt (sina) uppdrag.

§ 9 Utbetalning av ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Om rätt till ekonomiskt eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd föreligger bör den förtroendevalde få sådant omställningsstöd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Kapitel 3

Pensionsbestämmelser

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om pension gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet.

Bestämmelserna gäller för förtroendevalda som tillträtt i samband med valet 2014 eller senare. Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt, även förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

Pensionsbestämmelserna tillämpas för förtroendevald, oavsett uppdragets omfattning, om inte annat anges.

Pensionsbestämmelserna gäller inte för förtroendevald som vid tillträdet av sitt (sina) uppdrag har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

§ 2 Pensionsförmånernas omfattning

Pensionsförmåner enligt dessa bestämmelser är:

- a. avgiftsbestämd ålderspension
- b. sjukpension
- c. efterlevandeskydd

§ 3 Avgiftsbestämd ålderspension

En förtroendevald har rätt till avgiftsbestämd ålderspension enligt §§ 4 – 9.

§ 4 Pensionsgrundande inkomst

En förtroendevalds pensionsgrundande inkomst beräknas per kalenderår och begränsas till högst 30 inkomstbasbelopp.

Den pensionsgrundande inkomsten utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar samt andra i det pensionsgrundande uppdraget (uppdragen) utgivna kontanta ersättningar.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid och som under ledighet till följd av sjukdom, olycksfall, arbetsskada eller

föräldraledighet och på grund av sådan ledighet fått avdrag från sitt arvode, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits.

I den pensionsgrundande inkomsten ska inte ingå ersättning som betalas ut till förtroendevald enligt 4 kap 12 § kommunallagen för förlorad arbetsinkomst, semesterförmån eller tjänstepensionsförmån eller ersättning som utgör traktamente eller kostnadsersättning.

§ 5 Pensionsavgifter

Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst enligt § 4.

Pensionsavgiften är 4,5 procent på den pensionsgrundande inkomsten upp till och med 7,5 inkomstbasbelopp.

Pensionsavgiften är 30 procent på de delar av den pensionsgrundande inkomsten som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp, intill dess den förtroendevalde har uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Därefter är pensionsavgiften 4,5 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten.

För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid, och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB) och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen befrias från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång, ska pensionsavgift tillgodoräknas under tid då den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken (SFB).

Anmärkning

Pensionsavgift ska avsättas i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen). Pensionsavgiften beräknas på den pensionsgrundande inkomsten året före den förtroendevalde beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning. Pensionsavgiften avsätts till den förtroendevaldes pensionsbehållning.

Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 200 kr avseende ett kalenderår utbetalas inte. Från och med år 2019 uppräknas nivån 200 kr årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet.

§ 6 Pensionsbehållning

Pensionsavgiften för ett kalenderår avsätts senast den 31 mars följande år till en pensionsbehållning hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund, där den förtroendevalde har innehaft uppdrag. Med pensionsbehållning avses summan av de årliga pensionsavgifter som intjänats hos respektive kommun, landsting/region eller kommunalförbund.

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd enligt § 11.

Den förtroendevalde kan erbjudas möjlighet att välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

§ 7 Information

Pensionsmyndigheten ska lämna information till den förtroendevalde om hans eller hennes pensionsbehållning, pensionsgrundande inkomst och avsättning av pensionsavgift.

§ 8 Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension, dvs pensionsbehållningen enligt § 6, sker månadsvis och tidigast från den tidpunkt den förtroendevalde kan få allmän pension utbetalad, och i övrigt enligt överenskommelse mellan den förtroendevalde och pensionsmyndigheten.

Ansökan om avgiftsbestämd ålderspension ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten fastställt. Den förtroendevalde bör få pension utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

Avgiftsbestämd ålderspension kan utbetalas som engångsersättning till förtroendevald om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar.

§ 9 Uppgiftsskyldighet

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att kunna fastställa rätten till och beräkna avsättning till pensionsbehållning. Lämnas inte sådana uppgifter kan pensionsmyndigheten besluta att avsättningen ska minskas i skälig omfattning.

Om förtroendevald genom att lämna oriktiga uppgifter inte fullgör sin uppgiftsskyldighet eller på annat sätt orsakar att för hög pensionsavgift avsätts, kan detta belopp återkrävas eller avräknas på kommande avsättningar av pensionsavgift.

Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

§ 10 Sjukpension

Sjukpension betalas ut till förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som får rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken och som en följd härav med stöd av 4 kap. 6 § kommunallagen från sitt uppdrag före mandatperiodens utgång.

Sjukpensionen grundas och beräknas på det genomsnittliga månadsarvodet som den förtroendevalde hade kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om annat beräkningsunderlag.

Sjukpensionens nivå motsvarar nivån för den månadsersättning som utgår till anställda enligt AGS-KL.

Sjukpension utges under tid som den förtroendevalde har rätt till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt SFB. Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning upphör också rätten till sjukpension.

Anmärkningar

1. Sjukpensionen utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget (uppdragen).
2. Sjukpensionen ska värdesäkras på motsvarande sätt som i de bestämmelser som gäller för utbetalning av månadsersättning enligt AGS-KL.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag, förenat med pensionsrätt.

Pensionsmyndigheten kan i särskilt fall fatta beslut om förlängd efterskyddstid.

§ 11 Efterlevandeskydd

Efterlevandeskydd enligt § 6 innebär att den förtroendevaldes pensionsbehållning betalas till efterlevande make/maka, registrerad partner, sambo eller barn vid förtroendevalds dödsfall.

Efterlevandeskydd betalas i första hand till efterlevande make/maka, registrerad partner och sambo. I andra hand betalas efterlevandeskydd till barn.

Om det finns flera barn med rätt till efterlevandeskydd ska pensionsbehållningen delas lika mellan dessa barn.

Vid dödsfall utbetalas värdet av pensionsbehållningen, enligt § 6, till förmånsberättigad efterlevande under fem år.

Efterlevandeskydd kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

§ 12 Vissa inskränkningar i rätten till pensionsförmån

Angående påföljd i pensionsförmånshänseende för den som uppsåtligen framkallat förtroendevalds arbetsoförmåga eller död ska gälla vad som anges i 18, 19, 20 a och 100 a §§ lagen om försäkringsavtal.

§ 13 Finansiering

För utfästelser enligt dessa bestämmelser svarar kommun, landsting/region och kommunalförbund.

§ 14 Ansökan om och utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd

Utbetalning av sjukpension och efterlevandeskydd sker månadsvis.

Ansökan om sjukpension och efterlevandeskydd ska göras enligt de anvisningar som pensionsmyndigheten utfärdar. Den förtroendevalde eller förmånsberättigade bör få sjukpension eller efterlevandeskydd utbetalad inom tre månader efter det att pensionsmyndigheten tagit emot sådan ansökan.

§ 15 Uppgiftsskyldighet m.m.

Förtroendevald eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna de uppgifter som pensionsmyndigheten begär för att fastställa rätten till sjukpension och efterlevandeskydd. Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Kapitel 4

Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

§ 1 Tillämpningsområde m.m.

Bestämmelser om familjeskydd gäller för förtroendevald som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen och som fullgör uppdrag hos kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid.

Bestämmelserna om familjeskydd träder ikraft vid den tidpunkt då OPF-KL18 antas av fullmäktige, eller från den tidpunkt som fullmäktige beslutar.

Bestämmelserna gäller från samma tidpunkt även för förtroendevalda som i tidigare uppdrag inte omfattats av PBF, PRF-KL eller andra omställnings- och pensionsbestämmelser för förtroendevalda.

§ 2 Rätt till familjeskydd

En förtroendevalds efterlevande har rätt till

- Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande vuxen och
- Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall till efterlevande barn.

§ 3 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

En förtroendevalds efterlevande har rätt till familjeskydd om den förtroendevalde avlider:

- a) under tid då han eller hon uppfyller förutsättningarna enligt § 1,
- b) under tid då han eller hon får sjukpension enligt Pensionsbestämmelser § 10

Rätten till familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall gäller också om den förtroendevalde avlider:

- c) inom sex månader efter det att den förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag.

En förtroendevalds efterlevande har inte rätt till familjeskydd enligt punkterna

- b) – c) om den förtroendevalde vid tidpunkten för dödsfallet hade en anställning eller uppdrag med pensionsrätt och den förtroendevalde genom anställning eller uppdrag hade motsvarande skydd för efterlevande.

§ 4 Familjeskydd till efterlevande vuxen

Familjeskydd till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make, maka, sambo och registrerad partner som den avlidne hade vid tidpunkten för dödsfallet.

§ 5 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen

En efterlevande vuxen, med rätt till familjeskydd till efterlevande vuxen enligt ovan, har rätt till förmån i fem års tid.

Från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år motsvarar den månatliga förmånens värde 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Familjeskydd till efterlevande vuxen ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 6 Familjeskydd till efterlevande barn

Familjeskydd till efterlevande barn betalas ut till den förtroendevaldes arvsberättigade barn till och med månaden innan barnet fyller arton år.

Rätten till familjeskydd till efterlevande barn gäller även för den tid då barnet har rätt till barnpension enligt SFB.

Rätt till familjeskydd till efterlevande barn har även det barn som den förtroendevalde med socialnämndens medgivande tagit emot i sitt hem för vård och fostran i adoptionssyfte.

§ 7 Beräkning och utbetalning av familjeskydd till efterlevande barn

Ett efterlevande barn, med rätt till familjeskydd enligt ovan, har, från och med månaden efter att den förtroendevalde avlidit och fram till och med slutet av samma år, rätt till en månatlig förmån motsvarande 0,5 inkomstbasbelopp delat med tolv. Förmånen ska därefter årligen räknas upp med förändringen av prisbasbeloppet.

Det sammanlagda månatliga förmånsvärdet av familjeskydd till efterlevandes samtliga barn kan dock aldrig överstiga värdet av 1,5 inkomstbasbelopp, det år dödsfallet inträffade, delat med tolv.

Vid fler än tre efterlevande barn bestäms den månatliga förmånens värde till vart och ett av de efterlevande barnen till motsvarande en tolfedel av värdet av 1,5 inkomstbasbelopp året då den förtroendevalde avled delat med antalet efterlevande barn med rätt till familjeskydd till efterlevande barn, därefter årligen uppräknat med förändringen av prisbasbeloppet.

Om ett efterlevande barn till en förtroendevald framställer anspråk på familjeskydd till efterlevande barn först efter det att sådan förmån har börjat betalas ut, ska redan utbetalda förmåner inte omfördelas mellan barnen.

Familjeskydd vid den förtroendevaldes dödsfall till efterlevande barn ska utbetalas månadsvis och i lika stora delar.

§ 8 Utbetalning av förmåner

Familjeskyddet betalas ut till den förtroendevaldes efterlevande månadsvis, senast tre månader efter det att kommunen, landstinget/regionen eller kommunalförbundet har tagit emot ett fullständigt underlag för utbetalningen.

Om den förtroendevalde har befriats/frånträtt sitt uppdrag och den förtroendevalde omfattas av familjeskydd, ska den som gör anspråk på förmån, anmäla dödsfall enligt anvisningar från pensionsmyndigheten.

När anmälan inkommit, anses kommun, landsting/region eller kommunalförbund ha fått kännedom om dödsfallet.

För att rätten till förmån ska kunna bedömas ska den som gör anspråk på förmån lämna de uppgifter som begärs av pensionsmyndigheten samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalde från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Om efterlevande lämnar oriktiga uppgifter som leder till att för högt familjeskydd utbetalas, kan det för högt utbetalda beloppet avräknas från kommande utbetalningar eller helt eller delvis återkrävas. Detta gäller under förutsättning att efterlevande insett eller borde ha insett att lämnade uppgifter var oriktiga. Pensionsmyndigheten kan besluta att helt eller delvis efterge beloppet.

Pensionsmyndigheten kan besluta att en efterlevande förlorar sin rätt till familjeskydd med anledning av att han eller hon uppsåtligen har framkallat den förtroendevaldes död. Omständigheterna ska vara sådana som anges i 12 kap. 8 § första stycket FAL.

Bilaga - Vissa Förtydliganden till OPF-KL

1. Definition av förtroendevald enligt 4 kap 1 § kommunallagen

Med förtroendevalda avses i denna lag (kommunallagen) ledamöter och ersättare i fullmäktige, nämnder och fullmäktigeberedningar samt revisorer.

Med förtroendevalda avses också ledamöter och ersättare i den beslutande församlingen, förbundsstyrelsen eller annan nämnd, de beslutande församlingarnas beredningar samt revisorer i ett kommunalförbund. Lag (2006:369).

2. Heltid och betydande del av heltid

Förtroendevald som fullgör uppdrag *på heltid eller på betydande del av heltid*. Vad som menas med betydande del av heltid är en tolkning av kommunallagen.

Kommunaldemokratiska kommittén ansåg i sitt betänkande (SOU 1982:5) att 40 %, motsvarande vad som gäller inom arbetslivet för sociala förmåner, borde vara en lägsta gräns, vilket också remissinstanserna ansåg. (I prop. 1982/83:97 tar departementschefen upp 40 % - gränsen endast i fråga om utfästelse om visstidspension).

3. Efterskydd

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag p g a sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Efterskyddet innebär att rätt till sjukpension föreligger om förtroendevald under efterskyddstid beviljas sjuk- eller aktivitetsersättning.

Den förtroendevaldes rätt till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag, förenat med pensionsrätt.

4. Pensionsbehållning

Pensionsbehållning enligt OPF-KL ska årligen omräknas med förändringen av inkomstbasbeloppet (IBB).

Om riksdagen eller regeringen beslutar om särskilda ekonomiska åtgärder som berör pensionsområdet, direkt eller indirekt, - t.ex. genom skattesystemet, eller vid omständigheter som ses som force majeure, ska avvikelser kunna göras från nedanstående normer.

Normer

Innan pension betalas ut

För tid innan den förtroendevaldes pensionsbehållning enligt OPF-KL börjar betalas ut ska pensionsbehållningen räknas upp för ett kalenderår (t) genom att multipliceras med kvoten av inkomstbasbeloppet (IBB) för kalenderåret (t+1) dividerat med inkomstbasbeloppet för kalenderåret (T). Uppräkning sker vid utgången av kalenderåret (t+1).

Börjar pensionsbehållningen betalas ut under kalenderåret (t+1) ska pensionsbehållningen istället räknas upp genom att multipliceras med en tolfedel av det enligt ovan beräknade värdet multiplicerat med antalet kalendermånader under kalenderåret (t+1) innan pensionsbehållningen börjar betalas ut. Uppräkningen sker vid utgången av den kalendermånad som närmast föregår den då pensionsbehållningen börjar betalas ut.

Då pension betalas ut

Pensionsbehållning enligt OPF-KL ska räknas om i samma grad som gällande IBB ändrats i förhållande till IBB för det kalenderår då pensionen började betalas ut.

Göteborgs
Stad

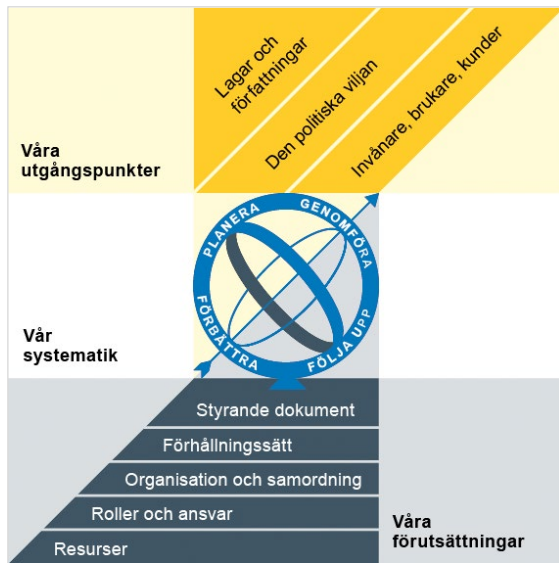
Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar OPF- KL18

Bestämmelser om omställningsstöd och pension
för förtroendevalda

Reglerande styrande dokument

Policy
Riktlinje
Regel
► **Anvisning**
Rutin
Instruktion

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av: Kommunstyrelsen	Gäller för: Förtroendevalda	Diarienummer: 1507/21	Datum och paragraf för beslutet: Text
--	---------------------------------------	---------------------------------	---

Dokumentsort: Anvisning	Giltighetstid: Tills vidare	Senast reviderad: Datum	Dokumentansvarig: HR-direktör
-----------------------------------	---------------------------------------	-----------------------------------	---

Bilagor:
Bilagor

Innehåll

Inledning	4
Syftet med denna anvisning	4
Vem omfattas av anvisningen	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	5
Tillämpningsanvisningar	5
Kapitel 1 Inledande bestämmelser	5
Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd	5
Aktiva omställningsinsatser	5
Ekonomiskt omställningsstöd	6
Förlängt ekonomiskt omställningsstöd	7
Samordning med förvärvsinkomst	7
Uppgiftsskyldighet och aktivitetsrapport	7
Ansökan och utbetalning av ekonomiskt och förlängt ekonomiskt omställningsstöd	8
Kapitel 3 Pensionsbestämmelser	8
Avgiftsbestämd pensionsbehållning	8
Sjukpension	9
Efterlevandeskydd	9
Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall	10
Rätt till familjeskydd	10
Familjeskydd till efterlevande vuxen och barn	10
Uppgiftsskyldighet	11

Inledning

Syftet med denna anvisning

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18) behöver i vissa delar förtydligas med lokala tillämpningsanvisningar. I övrigt hänvisas till bestämmelserna i OPF-KL18.

Vem omfattas av anvisningen

OPF-KL18 gäller för förtroendevalda som avses i 4 kap. 1 § kommunallagen. Omställningsstöd, pensionsbestämmelser samt familjeskydd gäller förtroendevalda som fullgör uppdrag hos kommun eller region, på heltid eller betydande del av heltid, med sammanlagt minst 40 procent av heltid. Betydande del av heltid anges till 40 procent vilket är en uttolkning kommunallagen 4 kapitlet 2§.

Betydande del av heltid motsvarar i procent av grundarvodet för heltidssysselsatt förtroendevald. *Se Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar.* Heltidsförtroendevalda är kommunalråd eller annan förtroendevald som kommunfullmäktige beslutar ska anses vara förtroendevald med heltidsuppdrag.

Förtroendevalda med sammanlagda uppdrag under 40 procent omfattas enbart av avgiftsbestämd pensionsbehållning och efterlevandeskydd.

Bestämmelserna gäller *inte* för förtroendevald som omfattas av PBF eller PRF-G. För dessa förtroendevalda fortsätter PBF eller PRF-G att gälla. Detta gäller enligt huvudregeln även om den förtroendevalda senare tillträder ett nytt uppdrag i Göteborgs Stad. För förtroendevald som omfattas av OPF-KL14 och som avgår 2022-12-31 eller tidigare, gäller bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda enligt OPF-KL14.

Styrelseledamöter i kommunala aktiebolag omfattas inte av OPF-KL18 i någon del. Om avvikelser görs bör det beaktas att aktiebolagslagen och kommunallagen utgör två helt separata regelverk och att pensionsmyndighetens verksamhet inte omfattar annat än uppdrag i kommun eller region.

Bakgrund

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL14) antogs av styrelsen för SKL (Sveriges Kommuner och Landsting) den 20 oktober 2013. Syftet med bestämmelserna var att underlätta och möjliggöra för förtroendevald att förena arbetsliv och uppdrag. Bestämmelserna har i möjligaste mån anpassats till de pensions- och omställningsavtal som gäller för anställda inom kommuner och regioner, liksom för anställda på arbetsmarknaden i övrigt. OPF-KL14 antogs av kommunfullmäktige i Göteborgs Stad den 9 oktober 2014 §17.

Den 14 september 2018 antog styrelsen för Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) *Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda* (OPF-KL18).

Utgångspunkten för OPF-KL18 har varit det nu gällande OPF-KL14. OPF-KL18 omfattar reviderade bestämmelser för förtroendevalda gällande omställning, pension och familjeskydd. Precis som OPF-KL14 är OPF-KL18 utformat för tillämpning hos respektive kommun och region och för att äga giltighet krävs ett lokalt antagande av bestämmelserna.

Koppling till andra styrande dokument

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda (OPF-KL18).

Göteborgs Stads regler för arvoden och ersättningar.

Tillämpningsanvisningar

Tillämpningsanvisningar avseende OPF-KL18 gäller från och med 2023-01-01 och ersätter tillämpningsanvisning OPF-KL som antogs av Göteborgs Stads kommunstyrelsen 2018-09-19.

Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar OPF-KL18 är dels ett förtydligande till OPF-KL18, dels lokala beslut. I övrigt hänvisas till bestämmelserna i OPF-KL18.

OPF-KL18 är indelad i fyra kapitel; inledande bestämmelser, bestämmelser om omställningsstöd samt familjeskydd.

Kapitel 1 Inledande bestämmelser

I anslutning till att OPF-KL18 antas ska en pensionsmyndighet utses.

Pensionsmyndigheten har i uppgift att tolka och tillämpa bestämmelserna i OPF-KL18. I Göteborgs Stad är kommunstyrelsen pensionsmyndighet. Kommunstyrelsen delegerar till kommunstyrelsens arbetsutskott som, efter beredning i arvodesberedningen, fattar beslut om tolkning och tillämpning i rörande bestämmelser i enskilda fall.

Kapitel 2 Bestämmelser om omställningsstöd

Bestämmelser om omställningsstöden består av aktiva omställningsinsatser, ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt omställningsstöd.

Aktiva omställningsinsatser

Aktiva omställningsinsatser gäller förtroendevald som har ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent och som lämnar sitt uppdrag efter minst fyra års sammanhängande uppdrag. Förtroendevald får inte ha uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder när uppdraget/uppdragen lämnas.

Om den förtroendevalde har möjlighet att gå tillbaka till ordinarie arbete på grund av det finns en pågående tjänstledighet från ordinarie anställning upphör rätten till aktiva omställningsinsatser.

Blankett för ansökan om aktiva omställningsinsatser finns hos förvaltningsstaben på stadsledningskontoret. Ansökan ska lämnas av den förtroendevalde senast tre månader efter avgången från uppdraget. Den förtroendevalde anger själv, i den mån det är möjligt, vilken typ av aktiv omställningsinsats som önskas och ungefärlig kostnad för denna. Kostnaden för insatsen får uppgå till maximalt ett prisbasbelopp.

Beslut om aktiv omställningsinsats sker efter övervägande i varje enskilt fall, med beaktande av den förtroendevaldes individuella förutsättningar och behov. Göteborgs Stad kan komma att anlita Omställningsfonden i syfte att coacha och stärka förtroendevald mot arbetsmarknaden. Omställningsfonden (KOM-KR) är befintligt omställningsavtal som finns inom kommun och regionsektorn.

Göteborgs Stads HR-direktör beslutar på delegation om vilken aktiv insats som kan vara aktuell för att underlätta för den förtroendevalda att få ett arbete.

Ekonomiskt omställningsstöd

Ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehått ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent och som lämnat sitt/sina uppdrag efter minst ett års sammanhängande uppdragstid hos Göteborgs stad.

För varje år i uppdraget utbetalas ekonomiskt omställningsstöd i tre månader. Ekonomiskt omställningsstöd kan utbetalas som längst under tre år dock längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder.

Tid i uppdraget	Utbetalningstid
1 år	3 månader
2 år	6 månader
3 år	9 månader
4 år	12 månader – 1 år
5 år	15 månader
6 år	18 månader
7 år	21 månader
8 år	24 månader – 2 år
9 år	27 månader
10 år	30 månader
11 år	33 månader
12 år eller mer	36 månader – 3 år

Ekonomiskt omställningsstöd beräknas på den förtroendevaldes genomsnittliga månadsarvode gånger tolv under det senaste året. Det ekonomiska omställningsstödet utges med 85 procent de två första åren och med 60 procent under år tre.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd gäller för förtroendevald som innehaft ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid och som lämnat sitt/sina uppdrag efter minst åtta års sammanhängande uppdragstid hos Göteborgs stad.

Förlängt ekonomiskt omställningsstöd kan sökas av och utges till förtroendevald från den tidigaste uttagsåldern för allmän pension när han eller hon lämnat sitt/sina uppdrag och i direkt anslutning. Dessutom ska den förtroendevalde fått ekonomiskt omställningsstöd utbetalt från avgångstidpunkten. Utbetalas ett år i taget, dock längst till och med kalendermånaden innan den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder. Förlängt ekonomiskt omställningsstöd motsvarar 60 procent av den förtroendevaldes årsarvode året innan avgångstidpunkten.

Samordning med förvärvsinkomst

De ekonomiska omställningsstöden ska samordnas/minskas med andra förvärvsinkomster år ett och framåt. Det innebär att omställningsstöden ska reduceras med den ersättning som förtroendevald uppbär på grund av anställning, uppdrag eller härmed jämförlig inkomst. Den förtroendevalde är skyldig att under den tid omställningsstöd utgår hålla HR-direktören på stadsledningskontoret kontinuerligt underrättad om inkomstförhållanden som kan föranleda avräkning.

Börjar den förtroendevalde vara verksam i eget eller närståendes bolag ska omställningsstödet reduceras med 50 procent under resterande period som omställningsstödet ska utgå. Detta gäller oberoende av om, eller hur, eventuell ersättning uppbärs.

Uppgiftsskyldighet och aktivitetsrapport

För att uppbära de ekonomiska omställningsstöden krävs egen aktivitet från den förtroendevalde i syfte att hitta annan försörjning. Den som har rätt till ekonomiskt omställningsstöd eller förlängt ekonomiskt omställningsstöd ska lämna en aktivitetsrapport till HR-direktören en gång per kvartal. I rapporten redovisas vad den förtroendevalde gjort för att hitta egen försörjning.

Om inte den förtroendevalde sökt arbete i tillräcklig omfattning, inte tagit erbjudet arbete eller deltagit i planerad utbildning, kan det ekonomiska omställningsstödet upphöra och den förtroendevalde bli skyldig att återbetala hela eller delar av de ekonomiska omställningsstöden.

Förtroendevald är skyldig att lämna de uppgifter som krävs för att kunna fastställa rätten till och beräkna de olika omställningsstöden.

Ansökan och utbetalning av ekonomiskt och förlängt ekonomiskt omställningsstöd

Blankett för ansökan om ekonomiskt och förlängt ekonomiskt omställningsstöd finns hos förvaltningsstaben hos stadsledningskontoret. Förtroendevald ska ansöka senast tre månader efter avgången från uppdraget/uppdragen. Ansökan om förlängt ekonomiskt omställningsstöd görs årligen. Avstår förtroendevald att ansöka om ekonomiskt och förlängt omställningsstöd kan förtroendevald inte senare inkomma med en ansökan och bli berättigad till ekonomiskt och förlängt omställningsstöd.

Stadsledningskontoret i Göteborgs Stad handlägger ekonomiskt omställningsstöd samt förlängt ekonomiskt stöd efter inkommen ansökan. Kostnader som uppstår i samband med de olika omställningsinsatserna belastar respektive nämnd.

Rätten att erhålla de ekonomiska omställningsstöden upphör om den förtroendevalde får uppdrag med sammanlagt minst 40 % hos kommun, region, kommunalförbund, eller får uppdrag i Riksdagen eller regeringen.

Kapitel 3 Pensionsbestämmelser

Pensionsbestämmelserna innehåller tre delar: Avgiftsbestämd pensionsbehållning, sjukpension samt efterlevandeskydd.

Avgiftsbestämd pensionsbehållning

Avgiftsbestämd ålderspension gäller för samtliga förtroendevalda, även fritidspolitiker.

Pensionsgrundande utgörs av den förtroendevaldes årsarvode, sammanträdesersättningar och vissa andra pensionsgrundande ersättningar. Pensionsavgiften beräknas i procent på den förtroendevaldes pensionsgrundande inkomst, enligt nedanstående tabell.

Pensionsgrundande inkomst	Pensionsavgift
0–7,5 inkomstbasbelopp	4,5 %
7,5–30 inkomstbasbelopp	30 %

Efter det att den förtroendevalde uppnått motsvarande i 32 a § LAS angiven ålder är pensionsavgiften 4,5 procent på hela den pensionsgrundande inkomsten. För förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid, som fått avdrag från sitt arvode på grund av ledighet för t ex sjukdom eller föräldraledighet, ska den pensionsgrundande inkomsten räknas om (höjas) med vad som avdragits. Utbetald ersättning för förlorad arbetsförtjänst är inte pensionsgrundande till avgiftsbestämd ålderspension enligt OPF-KL18.

Pensionsavgiften beräknas varje kalenderårsskifte och avsätts årligen till en pensionsbehållning som förvaltas hos Göteborgs stad. Förtroendevald tillgodoräknas pensionsavgift från Göteborgs Stad endast om den för kalenderåret är högre än 3 procent av samma års inkomstbasbelopp. Då förtroendevald inte tillgodoräknas pensionsavgift betalar staden ut motsvarande belopp direkt till den förtroendevalde i form av ersättning som inte är pensionsgrundande. Belopp understigande 200 kronor avseende ett kalenderår utbetalas inte. Från och med år 2019 uppräknas nivån årligen med förändringen av inkomstbasbeloppet. År 2021 är lägsta belopp 211 kronor.

Utbetalning av avgiftsbestämd ålderspension kan göras tidigast från den tidpunkt då allmän pension kan utbetalas. Avgiftsbestämd pension betalas ut månadsvis och livslångt. Den förtroendevalda kan välja utbetalning som ett engångsbelopp om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 % av inkomstbasbeloppet året innan utbetalning av förmånen börjar utbetalas.

Förtroendevald ska lämna skriftlig ansökan senast tre månader före önskad utbetalning. Ansökan finns hos pensionsenheten på intraservice. Pensionen beräknas och betalas ut av den upphandlade pensionsadministratören efter begäran från Göteborgs Stad.

Sjukpension

Sjukpensionen gäller endast för förtroendevald med uppdrag på heltid eller betydande del av heltid om 40%. För att få rätt till sjukpension gäller att förtroendevald får rätt till sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken samt befrias från uppdraget före mandatperiodens utgång.

Sjukpension beräknas på förtroendevalds genomsnittliga månadsarvodet kalenderåret före insjuknandetidpunkten gånger tolv. Sjukpensionen motsvarar den månadsersättning som utbetalas till anställda enligt AGS-KL. Sjukpension utges i förhållande till nedsatt arbetsförmåga i uppdraget/uppdragen.

Under tid med sjukpension ska Göteborgs stad fortsätta att avsätta pensionsavgifter för avgiftsbestämd ålderspension.

Upphör rätten till sjuk- eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken, upphör rätten till sjukpension.

Förtroendevald som befrias/frånträder sitt uppdrag på grund av sjukdom har rätt till efterskydd under 270 kalenderdagar. Rätten till efterskydd upphör om den förtroendevalde tillträder en anställning eller annat uppdrag, förenat med pensionsrätt.

Blankett för ansökan om sjukpension finns hos pensionsenheten på intraservice. Ansökan skickas så snart det finns beslut om aktivitetsersättning eller sjukersättning. Detta beslut bifogas till ansökan.

Efterlevandeskydd

Pensionsbehållningen innehåller ett efterlevandeskydd. Efterlevandeskydd gäller för samtliga förtroendevalda, dvs även fritidspolitiker. Förtroendevald kan välja bort efterlevandeskyddet i anslutning till ansökan om uttag.

Är pensionsbehållningen under utbetalning och förtroendevald vid uttaget valt att ta bort efterlevandeskyddet, finns inte möjlighet till ytterligare utbetalning av pensionsbehållning/avgiftsbestämd ålderspension till efterlevande. Beloppets storlek bestäms av hur stor pensionsbehållningen är vid dödsfallet och om den avgiftsbestämda pensionen har börjat betalas ut till den förtroendevalde eller inte.

Vid förtroendevalds dödsfall betalas det sparade kapital som finns i pensionsbehållningen ut till i första hand make/maka, registrerad partner, sambo och i andra hand till barn. Avseende definitionen av sambo hänvisas till sambolagen.

Förtroendevalds efterlevande ska lämna skriftlig ansökan om efterlevandeskydd. Blankett för ansökan finns hos pensionsenheten på intraservice. Efterlevandeskydd betalas ut under fem år av den upphandlade pensionsadministratören efter begäran från Göteborgs stad. Efterlevandeskyddet kan utbetalas som en engångsersättning till efterlevande om värdet av pensionsbehållningen är högst 150 procent av inkomstbasbeloppet året före utbetalning av förmånen börjar.

Kapitel 4 Familjeskydd vid förtroendevalds dödsfall

Familjeskydd utbetalas till efterlevande i samband med den förtroendevaldes dödsfall.

Rätt till familjeskydd

Familjeskydd gäller för förtroendevald som har ett eller flera uppdrag med sammanlagt minst 40 procent av heltid. Familjeskyddet omfattar även efterlevande till förtroendevald som erhåller sjukpension. Familjeskyddet gäller även i sex månader efter att förtroendevalde befrias/frånträder sitt uppdrag. Familjeskyddet gäller inte om den förtroendevalda genom anställning eller uppdrag har motsvarande skydd för efterlevande.

Familjeskydd till efterlevande vuxen och barn

Familjeskyddet till efterlevande vuxen betalas ut till den förtroendevaldes make, maka, sambo och registrerad partner. Det månatliga förmånsbeloppet utbetalas under fem år. Månadsbeloppet som utbetalas är 1,1 inkomstbasbelopp delat med tolv. 1,1 inkomstbasbelopp motsvarar 78 100 kronor år 2022, vilket är ett månatligt belopp på cirka 6 508 kronor.

Familjeskydd till den förtroendevaldes arvsberättigade barn utbetalas till och med månaden innan barnet fyller arton år. Om barnet studerar och är berättigad till barnpension enligt Socialförsäkringsbalken (SFB), utbetalas familjeskyddet som längst till och med juni månad det år barnet fyller 20 år.

Beloppet som utbetalas till efterlevande barn är 0,5 inkomstbasbelopp per barn delat med tolv. 0,5 inkomstbasbelopp motsvarar 35 500 kronor år 2022, vilket är ett månatligt belopp på cirka 2 958 kronor. Den sammanlagda månatliga förmånen för samtliga barn är maximalt 1,5 inkomstbasbelopp delat med tolv.

Under utbetalning av familjeskydd till efterlevande vuxen och barn sker en årlig uppräknings med förändringen av prisbasbeloppet.

Förtroendevalds efterlevande ska lämna skriftlig ansökan om familjeskydd. Blankett för ansökan finns hos pensionsenheten på intraservice.

Uppgiftsskyldighet

För att rätten till förmån såsom sjukpension, efterlevandeskydd samt familjeskydd ska kunna bedömas är den förtroendevalde eller hans eller hennes efterlevande är skyldig att lämna uppgifter som pensionsmyndigheten begär samt låta pensionsmyndigheten hämta in uppgifter om den förtroendevalda från nuvarande och tidigare arbetsgivare, uppdragsgivare, Skatteverket, Försäkringskassan eller försäkringsinrättning.

Förtroendevald eller efterlevande som inte fullgör de skyldigheter pensionsmyndigheten fastställt förverkar rätten till förmåner och kan inte genom att senare fullgöra skyldigheten återfå rätten till förverkat belopp mer än sex månader tillbaka. Pensionsmyndigheten kan dock medge undantag.

Justering i kommunstyrelsens delegationsordning

Kap	Ärendetyp	Delegat	Anmärkning
7.2.21	Beslut om tolkning och tillämpning av bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevald.	Kommunstyrelsens arbetsutskott	
7.2.22	Beslut om aktiva omställningsinsatser för förtroendevald enligt bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevald.	Stadsdirektören	

§ 4

Bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevalda OPF-KL samt Göteborgs Stads tillämpningsanvisningar

Kristina Linderberg, pensionsexpert på stadsledningskontoret, lämnar information om OPF-KL 18 med tillhörande tillämpningsanvisningar under följande rubriker:

- Bakgrund
- Kapitel 1 – Inledande bestämmelser
- Kapitel 2 – Omställningsstöd
- Aktiva omställningsinsatser
- Ekonomiskt omställningsstöd
- Förlängt ekonomiskt omställningsstöd
- Kapitel 3 – Pensionsbestämmelser
- Avgiftsbestämd ålderspension (pensionsbehållning)
- Sjukpension
- Efterlevandeskydd
- Kapitel 4 – Familjeskydd
- Tillämpningsanvisningar
- Tidplan

Arvodesberedningen gör följande medskick till stadsledningskontoret i frågan inför ärendets behandling i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige:

- Ta med OPF-KL 14 som en bilaga till tjänsteutlåtandet.
- Skriv med att arvodesberedningen bereder tolkning och tillämpning av bestämmelser om omställningsstöd och pension för förtroendevald innan det går vidare till kommunstyrelsens arbetsutskott för beslut.
- Ta med en skrivning om hur det är formulerat för förvaltnings- och bolagschefer gällande samordning.
- Finns det någon risk för jäv i kommunstyrelsen och kommunfullmäktige?

Handling

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande den 14 februari 2022 - Utkast.

Protokoll (nr 1)
Sammanträdesdatum: 2022-02-25

Justerat 2022-03-07

Vid protokollet

Lina Isaksson

Ordförande
Jonas Ransgård

Justerare
Johan Svensson